

Arbejde-Bolig-Cykel-Projektet i Aalborg Kommune

Civilingeniør Henrik Nyrup, Aalborg Kommune.

Aalborg Kommune har i en årrække fokuseret på at fremme den bæredygtige transport - herunder forholdene for de lette trafikanter.

Byrådet vedtog således i 1994 en trafik- og miljøhandlingsplan, der indeholdt en række initiativer for at begrænse trafikens miljøgener. Som en forlængelse af handlingsplanen blev i 1995 vedtaget en cykelstiplan for udbygningen af stinettet - herunder en prioritering af de fremtidige cykelstier.

Indsatsen for at forbedre forholdene for cyklisterne kunne dog ikke aflæses i en reduktion i antallet af uheld. I perioden fra 1988 til 1995 var tendensen for uheld med cyklister således været svagt stigende, mens tendensen for trafikuheld med bilister var faldende.

Arbejde-Bolig-Cykel-Projektet.

Aalborg Kommune indledte i 1995 et samarbejde med Vejdirektoratet om et demonstrationsprojekt, der skulle medvirke til at øge cyklens andel af den samlede transport mellem arbejde og bolig.

Projektet, der var støttet af Trafikpulje 95, blev gennemført i perioden fra 1995 til 1998.

Navnet til projektet blev **Arbejde-Bolig-Cykel-Projektet** - dog oftest forkortet til **ABC-projektet**.

Det overordnede mål for projektet var, at cykeltrafikens andel af transportarbejdet frem til år 2005 skulle øges, samtidig med at trafikikkerheden for cyklister blev forbedret.

Projektets mål skulle blandt andet opnås ved :

- øget fremkommelighed og forbedret trafikikkerhed for cyklister med sikre cykelforbindelser
- differentierede tilbud til cyklister ved etablering af en alternativ cykelrute
- synliggørelse af projektet via kampagner
- forskellige tiltag som blandt andet introduktion af firmacykler på en række lokale virksomheder

De ture, som arbejdet i projektet fokuserede på, var de kortere byture med en længde på 4 til 6 km.

Som det overordnede mål for ABC-projektet var fastsat, at 6% af turene mellem bolig og arbejdssted i en nord-sydgående korridor gennem Aalborg og Nørresundby overflyttes fra bil til cykel.

Af andre mål i projektet var, at der skulle ske en forøgelse af cykeltrafikken på de strækninger, hvor der anlægges cykelstier, samt at antallet af uheld med cyklister ikke stiger.

Projektets organisation.

I forbindelse med ABC-projektet blev oprettet en følgegruppe med en række lokale virksomheder og organisationer.

Følgegruppen havde som opgave at fungere som diskussionspartner omkring projektets indhold og udvikling, samt at være medvirkende til at formidle projektets ideer videre til offentligheden.

Virksomhederne i følgegruppen deltog endvidere også direkte i projektet gennem forskellige aktiviteter - eksempelvis ved at udarbejde aktivitetsplaner til fremme af medarbejdernes transport på cykel.

Indhold af ABC-projektet.

De områder, der var fokus på i ABC-Projektet, var fysiske ændringer (Cykelstier/-rute), aktiviteter på 9 lokale virksomheder samt information og kampagner.

Cykelsti etableret i forbindelse med projektet (Thistedvej i Nørresundby)

Etablering af cykelstier/-rute.

Cykelstierne i Aalborg og Nørresundby fremstår i dag som et sammenhængende net, hvor der kun mangler cykelstiforbindelser langs enkelte af de mest trafikerede strækninger.

En del af de tidligere manglende strækninger blev anlagt med cykelsti i forbindelse med ABC-projektet. Der er således blevet anlagt cykelsti langs den mest trafikerede gade i Aalborg - Vesterbro, hvor der dagligt kører 30.000 biler og 3500 cykler.

Målet med at etablere et sammenhængende cykelstinet er at skabe bedre adgangsmuligheder til blandt andet handelsområderne i byens centrum samt til kommunens rekreative områder.

Som et alternativ til cykelstierne langs vejene blev anlagt en godt 10 km. lang cykelrute. Her har cyklisterne fået mulighed for at anvende fredelige og lidt trafikerede strækninger - eksempelvis villaveje.

Som en del af cykelruten blev flere steder anlagt nye stier. Dette er eksempelvis sket langs Limfjorden i Nørresundby, hvor en knap 2 km. ny sti blandt andet går gennem det nyanlagte rekreative område "Lindholm Strandpark" og via en 50 m. lang stibro over Lindholm Å til erhvervsområdet ved lufthavnen.

På cykelruten blev endvidere gennemført generelle forbedringer med hensyn til vedligeholdelse og trafiksikkerhed.

Gennem anlæg af den alternative cykelrute er det nu for cyklisterne blevet muligt at vælge mellem flere ruter, hvad enten det er til og fra arbejde eller til fritidskørsel.

Aktiviteter på virksomheder.

De 9 virksomheder, der deltog i projektets følgegruppe, udarbejdede aktivitetsplaner, der skulle være medvirkende til, at medarbejdernes ture mellem bolig og arbejde blev overflyttet fra bil til cykel.

Blandt medarbejderne var der stor opbakning til aktivitetsplanerne. Således viste en undersøgelse af 97% af de ansatte syntes, at det var en god idé.

I 1996 fik de 9 virksomheder i projektet udleveret 35 firmacykler til et forsøg, der skulle give et billede af om cyklen kunne bruges i forbindelse med transport på arbejde.

Efter forsøgsperioden, der løb fra maj til november 1996 kunne cyklerne overtages af virksomhederne, hvis der var kørt mindst 300 km. på hver cykel.

Opgørelsen af cyklernes kørsel viste, at der i løbet af perioden på 6 måneder sammenlagt blev kørt 21.669 km. For hver cykel giver dette et gennemsnit på 619 km.

Firmacykel fra Aalborg Sygehus

Som en del af arbejdet på virksomhederne blev gennemført en spørgeskemaundersøgelse omkring brugen af cyklen som transportmiddel. Undersøgelsen viste blandt andet, at cyklen anvendes hyppigst på afstande mellem to og seks km.

Information

Som en væsentlig del af projektet gennemførtes flere kampagner samt orientering af offentligheden om projektets indhold. Der blev således løbende udsendt pressemeddelelser, ligesom der blev udarbejdet flere foldere - blandt andet i forbindelse med forsøget om firmacykler.

For at markere indvielsen af den nye cykelrute blev den 7. juni 1997 afholdt en officiel indvielse med deltagelse af blandt andet trafikministeren.

Som et led i indvielsen af cykelruten blev til samtlige 75.000 husstande i kommunen udsendt en kampagneavis med information om ABC-projektet samt om Aalborg som cykelby.

Endvidere blev der også udgivet et nyt cykelstikort for kommunen, hvor det blandt andet er vist hvor der er cykelstier og cykelruter samt forskellige mål - som turistattraktioner og rekreative områder.

Evaluerings af ABC-projektet.

Evalueringen af projektet blev gennemført ved hjælp af før- og efter registreringer. Registreringerne omfattede blandt andet :

- Cykeltællinger
- Parkerede cykler på virksomhederne
- Spørgeskemaundersøgelse blandt virksomhedernes ansatte

Registreringen af cyklister blev gennemført på flere forskellige steder på cykelruten. Med baggrund i disse registreringer har det været muligt at sige, om projektet har haft direkte indflydelse på antallet af cyklister.

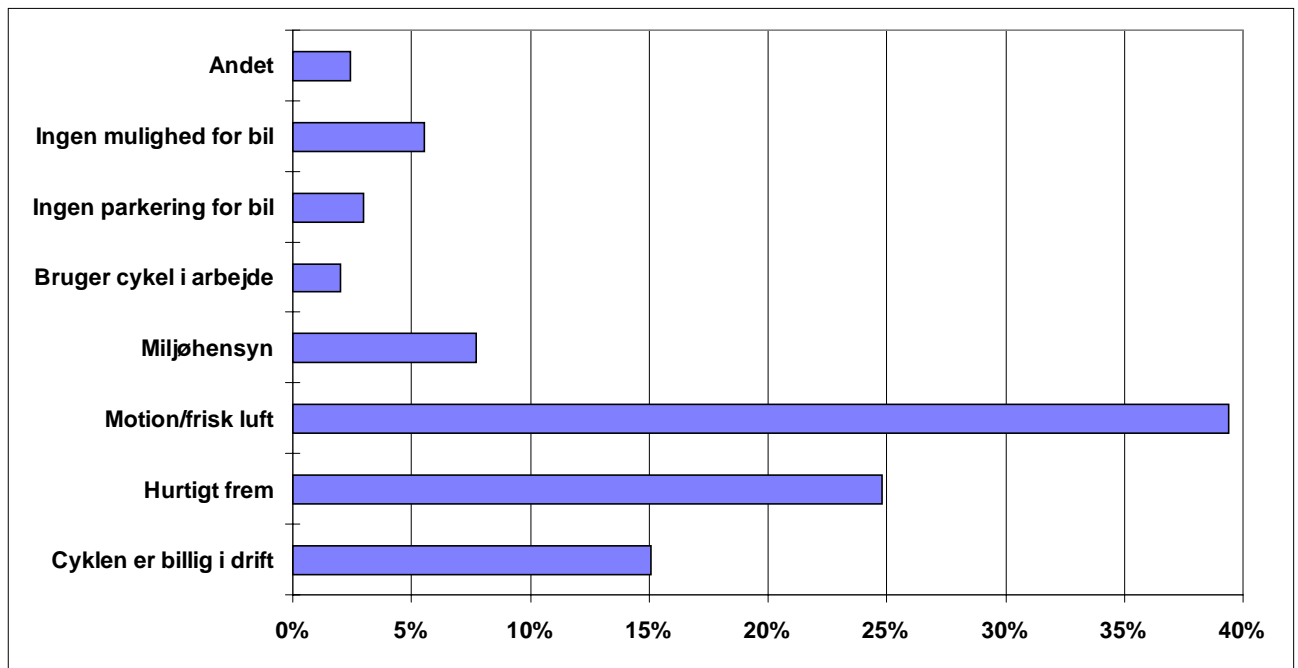
Det højeste antal cyklister på ruten er registreret til 4200 cyklister pr. døgn på Limfjordsbroen, mens der på den nordlige del af cykelruten har kunnet konstateres en stigning i antallet af cyklister mellem 5 og 20%.

På samme tid har de 9 virksomheder i projektet kunne konstatere en stigning i antallet af parkerede cykler på 30%.

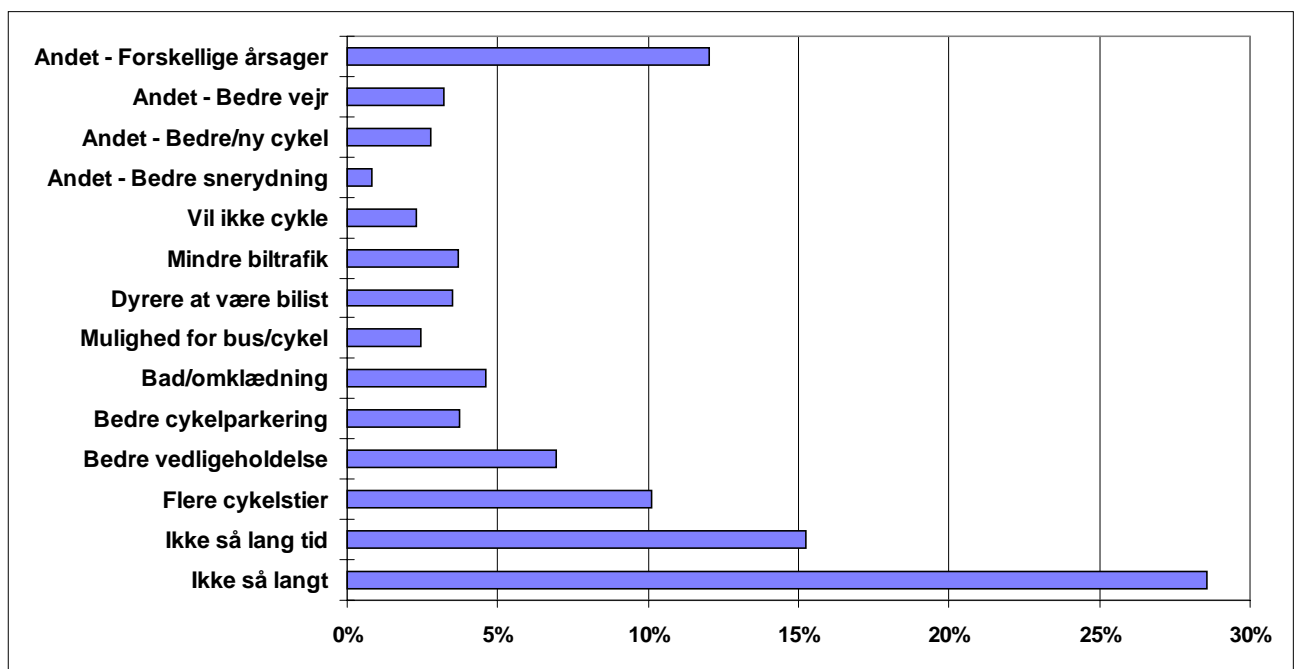
Stigningen har været største på Aalborg Sygehus, hvor der ved begge afdelinger er sket en stigning i antallet af parkerede cykler på hhv. 45% og 49%.

I projektet har været gennemført 2 spørgeskemaundersøgelser blandt de 12.000 ansatte på virksomhederne. I de 2 undersøgelser deltog hhv. 1500 og 1000 medarbejdere.

Dette har givet en god basisviden om de ansattes transportvaner - blandt andet omkring de vigtigste grunde til at cykle på arbejde (figur 1), samt hvilke ændringer, der skulle gennemføres for at man ville begynde at cykle til arbejde (figur 2).

Figur 1. De vigtigste grunde til at cykle på arbejde.

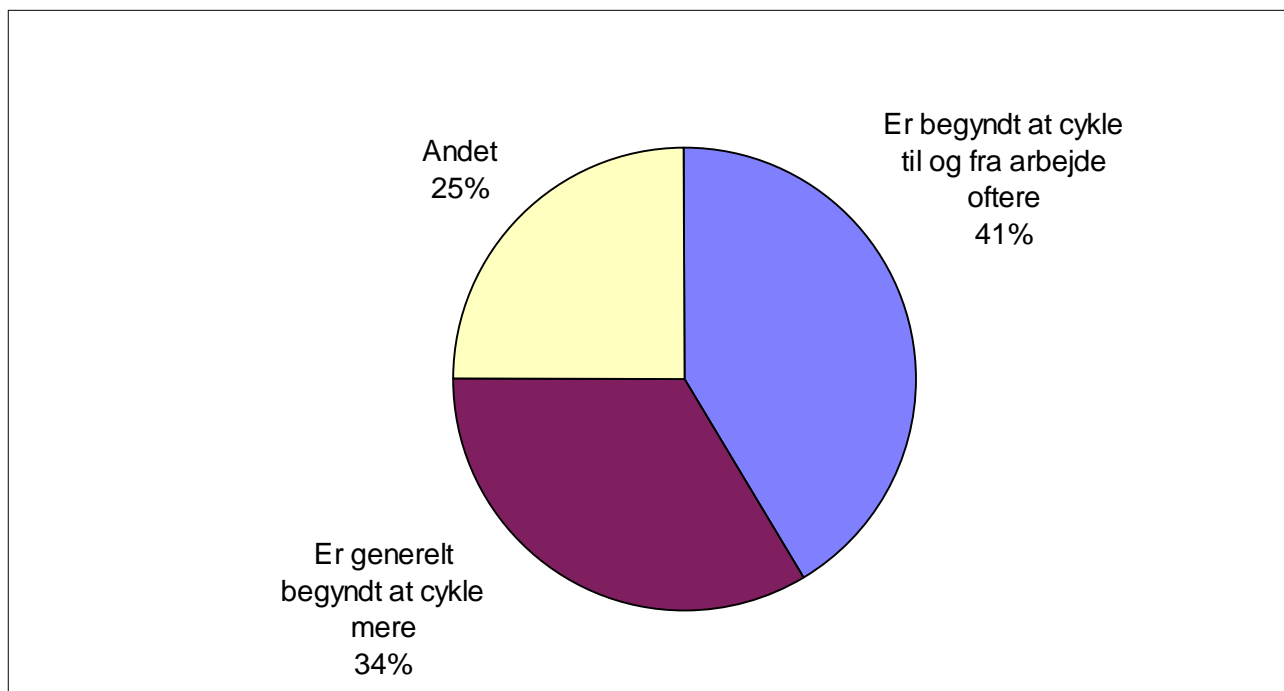

Figur 2. Ændringer, der skulle til for at cykle på arbejde.

Projektets hovedmål var at få medarbejderne på de 9 virksomheder til at bruge cyklen i stedet for bilen.

Spørgeskemaundersøgelserne viste, at under projektperioden har 9% af de ansatte ændret deres transportvaner således, at der er begyndt at cykle mere.

Den hyppigere brug af cykel er ligeligt fordelt mellem, at man er begyndt at cykle oftere mellem arbejde og bolig samt, at man generelt er begyndt at cykle oftere (figur 3).

Figur 3. Ændringen i transportadfærd

Sammenfatning.

Arbejde-Bolig-Cykel-Projektet har været med til at sætte cyklen i fokus i Aalborg kommune. Således er det lykkedes de 9 virksomheder i projektet at få flere medarbejdere til at bruge cyklen til den daglige transport.

Flere strækninger med nye cykelstier samt en ny cykelrute har givet mere sikre forhold for cyklisterne. Som et resultat heraf er flere begyndt at bruge cyklen.

Generelt er forholdene for cyklister i Aalborg Kommune blevet bedre. Dette underbygges af, at det kun er 15% af de interviewede medarbejdere på virksomhederne, der synes, at Aalborg ikke er en god by for cyklister.